

Sebestyén Péter

Lángoló szív és tanúságtétel

„Hát nem lángolt a szívünk...”

(Lk. 24,32)

1. *Az orosz fogságot megjárt, 9 évig a Gulágon raboskodó, 83 éves Rózsás János tolmács, író, Szolzszenyicin rabtársa, a XX. század nagy tanúja írja visszaemlékezéseiben, hogy 1953 januárjában az egyik katona bejött a lakatosműhelybe, hogy a kerékpárján valamit megjavíttasson. Mitrifanjuknak, az öreg lakatosnak feltűnt a katona erősen nyugat-ukrános kiejtése. Megkérdezte tőle: Hová valósi vagy? Melyik járásból? Melyik faluból, mi a neved, hogy hívják az édesanyádat, a testvéreidet? Édesapádról mit tudsz? — Eltűnt a világháborúban. — Nem tűnt el, édes fiam, hanem itt vagyok. Én vagyok a te édesapád... Döbbenet, majd ölelés, aztán kérdések és válaszok áradata. A fiú ezentúl minden szabadidejét az apjánál töltötte, zsoldjából édességgel látta el, aztán harmadnapra eltűnt onnan. Elvezényelték... (Keserű ifjúság)*

Az emmauszi tanítványok felismerték Jézust, de ő eltűnt. Ugye *lángolt a szívünk*, kérdezték egymástól... És rohantak vissza Jeruzsálembe, hogy elmondják ezt a többieknek is...

Mitől szokott a mi szívünk lángolni? Egyáltalán lángra gyúlni, lángra lobbanni? Amikor fellobbantja a szeretet, a szerelem tüze, amikor találkozunk valakivel, amikor a postás meghozza a nyugdíjat, vagy fizetésemelést kaptunk? Mikor esik le az állunk, hogy: na ez igen, ehhez nincsenek szavaink?

Most nem a tragédiák döbbenetére gondolok, hanem, amikor csak állunk, és örömlünkben nem találunk szavakat, mert valami csodálatos, kimondhatatlan történet velünk...

Mitől lángol a szívünk, mitől ver hevesebben, mi lelkesít? (Ez nem az adrenalin szint emelkedése...) Lelkesedünk még egyáltalán valamiért: egy focimeccs, koncert, tévés sorozatfilm, nemzeti ünnep, egy siker, amit fiaink, lányaink elértek... Ez is jó, de meddig tart?

És születnek-e tettek, következnek-e életfordító cselekedetek ezekből a fel-lángolásokból, felismerésekből?

Még tovább megyek: lángol-e a szívünk az Istennel való találkozástól? Például a Szentírás olvasása közben? Amikor azt olvastuk ki Isten ígéjéből, hogy nekünk szólt, hozzánk szólt, amikor a Biblia szíven ütött, amikor annyira nekünk, hozzánk szólt, hogy nem tudunk tovább olvasni, és le kellett tenni?

Egyáltalán tudjuk-e szenvedélyesen olvasni az Írást? Az emmauszi tanítványok rájöttek, hogy nem az ő műveltségük, okoskodásuk, tudásuk segít értel-

mezni az Írást, hanem maga Jézus. Ha a saját fejünk szerint értelmezzük az írást, nemcsak, hogy nem értjük meg, egymással is szembe kerülünk. A történelem folyamán hányszor harcoltak egymással a keresztények épp az írással a kezükben, a Bibliát fegyverként használva egymás ellen...

A felismerés pedig a kenyértörés közösségében, a kultikus vacsorán, az ő asztaltársaságában történik meg. Ezt nem lehet kispórolni. Az Ige kenyere és a Jézus terítette asztalközösség. Kenyér és ige — hiszen test és lélek vagyunk. Egy kenyéren élünk. Egy egyházhoz tartozunk.

Testvéreim, ne várjunk különleges, csodás, egyéni megvilágosodásra. A hitnek az ágyát meg kell vetni... Elejébe kell menni az imádsággal, a Biblia olvasásával, a közös istentiszteletek áhítatával, le kell dobni a gőgöt és a sértődöttséget, és alázattal ki kell nyílnunk, meg kell nyílnunk Isten előtt, elsősorban úgy, hogy vállalom ahhoz a közösséghez való tartozást, amelyben élünk.

Senki sem sziget, egymásra vagyunk utalva. A hit nem magánakció.

Ha azt hisszük, hogy másoktól elszigetelten, privát módon lehet hinni, üdvözülni, tévedésben vagyunk... A másik jelenléte nem zavaró tényező, hanem megerősítés, ő az én testvérem, a hitben is — még ha más felekezet templomába is jár. Közösséget kell vállalnom vele, meg kell ismernem, szeretnem, értenem az ő hitbéli másságát is (lásd pl. vegyes házasság — ökumenizmus).

Egymás hitére támaszkodva, egymást a hitben is megerősítve leszünk képesek szeretni. A hit ajándékát Jézus az egyházi közösséghez kötötte, sőt ő akkor el is tűnt, mert attól fogva már a hit szemével látjuk, amíg a földön élünk...

Ez a hit felismerése, ami ajándék. Ezért kellene örülnünk, és erről az örömről tanúságot tennünk.

Az ember képes Istent megismerni, befogadni, vele kapcsolatba kerülni, ez emeli őt korlátai, önzése fölé, ez teszi képessé arra, hogy nagylelkű legyen.

Amerikában történt, egy kislány járt baseball edzésekre. Nem volt túlságosan ügyes, de mégis volt ebben a gyerekben valami nagyon szimpatikus. Rettentően szerette az édesapját. Édesapja gyakran el is jött, az edzések vége felé. Ilyenkor a lány mindent otthagytott, rohant az apjához, és átölelte. Volt ott egy park a pálya mellett, igen gyakran ketten ott sétáltak. Lehetett látni, hogy egészen különleges kapcsolat van apa és fia között. Aztán a kislány édesapja meghalt. Az edző meg is ijedt, hogy mi fog most történni. Hogyan fog a gyerek tovább élni? Sokáig a gyerek nem jött edzésekre, aztán egyszer csak megint megjelent. Edzés végén odament az edzőhöz és azt mondta: szombat nagy meccsünk lesz, állítson be engem a kezdő csapatba! Az edző nem szívesen — mert a gyerek tényleg nem játszott jól —, de az édesapja halálára való tekintettel rábólintott. Szombat este a kislány tényleg ott állt a kezdő csapatban, és úgy játszott, mintha kicserélték volna. Minden ütése pontos volt, úgy futott, hogy senki a nyomába nem ért. Az edzőnek eszébe nem jutott volna, hogy lecserélje. A meccs végén odafutott a gyerekekhez és megkérdezte tőle: mi történt veled, soha életedben még így nem játszottál? Mire a kislány erre felelt: Tudja, az édesapám miatt történt. Nem tudom, észrevette-e, az édesapám teljesen vak volt. Ez volt az első meccsem, amit láthatott! Neki játszottam!

2. Amikor a hitünk fölül tud emelkedni hétköznapi tapasztalataink fölé, amikor bátorságot ad ahhoz, hogy másképp lássuk életünk eseményeit, másképp cselekedjünk a hétköznapiakban, mint az átlagember, akkor valójában már *tanúságot is teszünk* Jézus Krisztus mellett. Akkor már bizonyosságot teszünk arról, hogy ő boldogságunk egyedüli és valódi garanciája.

Tanúságot tenni annyi, mint tanúskodni arról, amit láttunk és hallottunk, aminek személyes részesei voltunk, kezeskedni az igazság általunk megélt részéről. Egy tanúvallomás az igazság megerősítésére egy bíróságon ma is életet menthet. A tanúságtétel tehát élet-halál kérdése.

Tanúságot tenni annyi, mint megelőlegezni a bizalmat a másikban levő jónak, mert miközben szeretetre is képesek vagyunk, aközben állandóan szeretetre szorulunk.

A tanúságtétel nem más, mint kiállítás — meggyőződésünk egy személy, egy eszme, egy igazság mellett.

Hogyan lehet helyt állni, kiállni nemzeti értékeink mellett, hogyan védhetjük családjainkat, kultúránkat, ha Jézus mellett nem állunk ki? Ha lapítunk, és nem merjük megvallani nyilvánosan is hitünket, amikor nem tápláljuk, nem erősítjük magunkban és gyermekeinkben a keresztény öntudatot — tanügy, média, gazdaság, politika stb. területén...?

Egy társaságban, ahol egy asszony ezüstkodalmát ünnepelte férjével, az asszonytársaság arról érdeklődött tőle, mi a boldog házasság titka? Tudjátok — felelte —, amikor megesküdtünk, elhatároztam, hogy készítek egy tízes listát azokról a tulajdonságokról, rossz szokásokról, amelyeket a férjemnek elnézek, amelyeket megbocsátok. És mik szerepeltek azon a listán? — érdeklődtek kolléganői kíváncsian. — Az a lista sohasem készült el — válaszolta. De valahányszor a férjem rossz fát tett a tűzre, megbántott, nem veszekedni kezdtem vele, hanem azt mondtam: — szerencséd, hogy ez rajta van a listán! (Bruno Ferrero)

Ez az asszony tanúságot tett arról, hogy Istenét feltétel nélkül szereti, és így lesz ereje férjének nap mint nap megbocsátani.

Ti tanúi vagytok ezeknek — mondja Jézus feltámadása után, amikor küldetést bíz apostolaira, vagyis mindannyiunkra. Ez az idei ökumenikus hetünk alapigéje. Mi nem hallgathatunk arról, amit láttunk és hallottunk — mondják az apostolok a zsidó főtanács előtt.

Amikor csak panaszkodunk és félünk a holnaptól, azt áruljuk el, hogy nem vagyunk képesek a tanúságra — magát a feltámadt Jézust hagyjuk magára —, menekülünk tőle, mint az emmauszi tanítványok Jeruzsálemből. Vagy esetleg félúton találkozunk vele, egy semleges helyen, aztán megkérnénk, ne ártsa bele magát túlságosan az életünkbe, mert zavaró, mi nem akarunk egészen megváltozni. Holott karácsony óta nincs köztes állapot szent és profán között.

Ő itt van, betölti az életünket. Általunk akar egy jobb világot, általunk akarja nyilvánosságra hozni a megváltás örömhírét. Nem hagy ott minket türelmetlenül, hanem élesztgeti hitünket, melengeti szívünket, egész életünket, mellénk szegő-

dik kilométereken át, velünk zarándokol az élet országútján. Néha csak belső hangként halljuk szavát, máskor Igéje visszhangzik bennünk, átforrósítja szívünket, fellelkesít, és úgy érezzük magunkat, mintha kicseréltek volna... Máskor meg annyira elfoglaljuk magunkat csalódásainkkal, sebeinkkel, hiú ábrándjainkkal, meg nem valósult álmainkkal, előítéleteinkkel, beskatulyázó felfogásunkkal, hogy észre sem vesszük Isten jelenlétét. Annyira a múlt felé fordulunk, hogy hátat állunk a jövőnek, de még a jelennek is. Pedig Isten nem hagyott magára ma sem. Ott van velünk, már készíti az új csodát. Ő nem adható-vehető, őt nem lehet zsákmányul ejteni és fogva tartani. Sőt, ő miatta lángol szívünk, ő segít megérteni az írásokat, hogy összeálljon bennünk a kép, az összefüggés, hogy leessen a tantusz...

Az örök élet kódját nem Da Vinci festményén, vagy egy dinasztia féltve őrzött kelyhében, nem keleti vagy nyugati vallásdarabokból összetákolt, elkötelezettség nélküli eszmei illúziókban, hanem a mellénk szegődő Jézusban és az ő Igéjében találjuk meg.

Ugye milyen szép a karácsony-Jézus? Engedi, hogy ölbe vegyük, mondhatni birtokba vegyük, de Jézus igazi titkát csak nagypénteken és húsvétkor tárja fel. A karácsony csak kezdet, és Isten szeretete a húsvétban teljeseedik ki. *Vegyétek magatokra igámat, az én igám édes, az én terhem könnyű* — mondja Jézus. Sánta János paptestvérem megfogalmazása szerint „*Karácsonykor még szelíd, nagypénteken már iga — most még édes, akkor már teher.*” De az a terhes-édes iga ad távlatot életünknek, lobbantja lánggra szívünket, akár egymás hitének is apostolai lehetünk — hiszen erről szól az ökumenizmus. Nem kompromisszumokról. Nem kell feladnunk semmit — hacsak nem a köldöknézést és a felekezeti szűkkeblűséget —, hanem ugyanarra a Krisztusra tekintve, egyazon értékek mentén szolgáljuk egymásban is Krisztust. Hiszen Őbenne van az egység: Óaltala, Óvele és Őbenne. Ő oldja fel a köztünk lévő ellentéteket. Ezért imádkozunk ezen a héten.

A lángoló hitű tanítványok vitték szét az örömhírt a világba. És minden nemzedéknek meg kell szülnie, ki kell nevelnie a maga apostolait, hírvivőit. Teréz anyával sok hitetlen riporter is készített interjút, de egyik sem mondta neki, hogy jobb lett volna, ha férjhez megy. Az ő Istennek adott élete teljesen világos, gyógygó jel volt mindenki számára. Hadd idézzek föl egy esetet az életéből.

A haldoklók házát alapította meg Kalkuttában a Quali istennő temploma melletti zarándokházban. Rengeteg hindu tiltakozott ez ellen, hogy mit keresnek itt az apácák, a szent helyük közelében. Egy alkalommal férfiak hatalmas tömege, fél téglákkal, ordítózva vette körül a házat. Bejött a kerületi rendőrparancsnok azszal a tényleges szándékkal, hogy az apácákat innen kiteszi. Amikor belépett, látta, hogy Teréz anya egy betegnek a sebeit mossa, a sebekből férgek jöttek elő, óriási bűz volt benn. A rendőr döbbenetben állt, aztán körbement a kórházban, majd kiállt a tömeg elé, és azt mondta: „Szavamat adtam (nektek), hogy az apácákat innen kitelepítem ... ha majd a ti nővéreitek és anyáitok ezt a munkát megcsinálják! (— amit ezek az apácák megcsinálnak). Akkor a szavamat betartom!” Nagy csönd lett, a rend-

őrfőnök még hozzátette: „ott benn a zárandokházban, fekete kőből kifaragva, ott van Quali istennő szobra ... de én mondom nektek, az az asszony ott benn, az maga az élő Quali.”

IMÁDSÁG

Köszönjük, Urunk, hogy felbevítetted szívünket, és feltártad számunkra az Írások értelmét. Köszönjük, hogy megnyitottad szemünket jelenléted misztériumára... Hálát adunk, hogy felismerhettünk Téged terített asztalodnál, a kenyértörésben, a benned hívók közösségében, az imádság pillanataiban, szeretteink tekintetében és felebarátaink tetteiben, köszönjük, hogy lángolhatott a szívünk, miközben beszélte hozzánk. Feltámadt Jézusunk, áraszd ránk Szentlelkedet, áldásodat, hogy tanúságot tebessünk szeretetedről otthon, a munkahelyen, az utcán, a világban, és egyre több emberrel megoszthassuk örömhíredet. Te légy erőnk, ha reményt veszítve elcsüggednénk. Te járj velünk, ha társtalanok vagyunk, Te jelenj meg közöttünk, ha hiányodat érezzük. Kérünk, táplálj önmagaddal, hogy belőled és általad éljünk. Forrassz minket egy testté, hogy a közösség kovászai lehessünk.

Maradj velünk, Uram...!

Molnos Dalma grafikája

Bölöni Domokos

Az Erdélyi Gondolat Könyvkiadó kétszázötvenedik kötete

A Székely Útkereső levelesládája. 1990–2000

A *Székely Útkereső* című folyóirat „nevénél, tartalmánál, célkitűzéseinél fogva is kereső volt, igazi székely szellemi (út)kereső. Amolyan székely fórum, mely, mint egy ‘szellem-radar’, összpontosította az erdélyi és a határon túli magyar szellemiséget, hogy hitelesen tükrözze a székely embert, e nép egyenes tartását és jellemét, cselekvő akaratát és tiszta szándékát arra nézve, hogy a történelem útjain igenis hajlandó és képes továbblépni, saját, egyéni utat keresni magának” (Beke Sándor). A reprint kiadás megjelenésekor írta Cseke Gábor: „*E székelyudvarhelyi folyóiratot a rendszerváltás dobta fel, 1990-ben és élt összesen tíz esztendő. Meghalt 1999-ben. Alapítója, kiadója és hajdani főszerkesztője, a Székelyudvarhelyen élő Beke Sándor, most kartontáblák között, reprint kiadásban, egyetlen nagy könyvvé fűzve adta ki újra az egész kollekción — mind az 53 számot. Annak idején, Bukarestből szívesen s rendszeresen küldtem kéziratot — verset, prózát, interjút, cikket —, hiszen kedvemre volt minden új, életrevaló kezdemény, s különösen a Székelyföldön, ahol a lehetőségekhez képest korábban eléggé mostohák voltak a sajtóviszonyok, mindennek előtt a művelődés terén. A kollekción lapozgatva újra peregnék előttem azok az évek, amikor tanultuk a számítógépes szövegszerkesztést, s bizony, a lapjaink meglehetősen amatőr és kontár kinézetűek voltak. De annál lelkesebben és elégedettebben végeztük a dolgunkat, mert annyi korábbi évtizednyi fölösleges és erkölcstelen sajtónapszám után végre azt csinálhattuk, amit szerettünk.*” A *Székely Útkereső* megszületéséről és életéről sajtómonográfiák, antológiák jelentek meg 2007 és 2009 között. 2010-ben *A Székely Útkereső levelesládája 1990–2000* (Erdélyi Gondolat Könyvkiadó, Székelyudvarhely, 2010) címmel napvilágot látott a szerkesztőségbe beérkezett levelek gyűjteménye is, mely dokumentumértékén túl egy másik érdekes sajtójelenségre is felhívja a figyelmet, arra, hogy a korábban provincializmussal vádolt Székelyudvarhely, a „székely anyaváros” a Székely Útkereső szellemi műhely, az Erdélyi Gondolat Könyvkiadó és az 1990 után alapított szellemi intézményeivel együtt, íme, Erdély nagy szellemi központjai mellé zárkózik fel — olvasható a legutóbbi kötet előszavában, melyet ugyancsak Beke Sándor jegyez. — Azzal a visszavonhatatlan ténnyel, hogy az egyete-
